

یادگیری الکترونیکی (مفاهیم و تکنیک‌ها)

مؤلفان:

دکتر مهران نرج الی: عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور
عظیمه متکلم: مدرس دانشگاه فرهنگیان
احمد کریمی دشتکی: عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور
علی محمد احمدی قراچه: سرپرست هیات علمی گروه روانشناسی و
علوم تربیتی دانشگاه پیام نور

نشر مارون

۱۳۹۵

عنوان و نام پدیدآور: یادگیری الکترونیکی (مفاهیم و تکنیک‌ها) / مولفان مه‌ران فرج‌اللهی، (و دیگران).
مشخصات نشر: تهران: نشر مارون، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۲۱۲ ص: مصور، جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۶۸-۰۵-۰.
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: مولفان مه‌ران فرج‌اللهی، عظیمه متکلم، احمد کریمی دشتکی، علی محمد احمدی قراچه.
یادداشت: کتابنامه.

موضوع: آموزش به کمک کامپیوتر
Computer-assisted instruction: موضوع
موضوع: آموزش به کمک کامپیوتر-- ایران
Computer-assisted instruction-- Iran: موضوع
شناسه افزوده: فرج‌اللهی، مه‌ران، ۱۳۳۹ -
شناسه افزوده: Farajollahi, Mehran
رده بندی کنگره: LB۱۰۲۸/۵: ۱۳۹۵ ی ۲۳
رده بندی دیویی: ۳۷۱/۳۳۴۶۷
شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۵۵۷۶۱

نشر مارون

یادگیری الکترونیکی (مفاهیم و تکنیک‌ها)

مؤلفان:

مه‌ران فرج‌اللهی
عظیمه متکلم
احمد کریمی دشتکی
علی محمد احمدی قراچه

صفحه‌آرا: یاسر عزآبادی - رضا محمودی کوهی

طراح جلد: فروغ حبیبی

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

چاپ: مدیران

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۶۸-۰۵-۰

شانزده هزار تومان

همه‌ی حقوق برای ناشر محفوظ است!

نشانی: تهران، رودکی، پایین‌تر از تقاطع سپه رودکی،

کوچه پدرامی، پلاک ۲، طبقه ۴، واحد ۹

کد پستی: ۱۳۴۶۷۵۳۴۳۱

تلفن: ۰۹۱۲۵۲۷۲۸۵۸-۶۶۳۷۷۶۱۱

ایمیل: maroonpub@gmail.com

پیشگفتار.....	۱۳
فصل اول: یادگیری الکترونیکی چیست؟.....	۱۵
هدف کلی:.....	۱۵
اهداف یادگیری.....	۱۵
مقدمه.....	۱۷
یادگیری الکترونیکی چیست؟.....	۱۷
قواعد و مفاهیم یادگیری الکترونیکی.....	۱۸
طبقه‌بندی انواع یادگیری الکترونیکی.....	۱۹
شیوه ارتباط.....	۱۹
برنامه زمان‌بندی.....	۲۰
ساختار کلاسی یادگیری الکترونیکی.....	۲۰
فناوری در یادگیری الکترونیکی.....	۲۱
سیر تکاملی یادگیری الکترونیکی.....	۲۱
یادگیری الکترونیکی و آموزش از دور.....	۲۳
الف) نسل اول آموزش از راه دور، آموزش مکاتبه‌ای:.....	۲۹
ب) نسل دوم آموزش از راه دور، چندرسانه‌ای:.....	۲۹
پ) نسل سوم آموزش از راه دور، یادگیری از دور:.....	۳۰
ت) نسل چهارم آموزش از راه دور، یادگیری الکترونیکی عینیت‌گرا	

۳۱.....	(اولین نسل یادگیری الکترونیکی):
ث. نسل پنجم آموزش از دور، یادگیری الکترونیکی انعطاف پذیر (دومین نسل یادگیری الکترونیکی):	۳۲.....
ج. نسل ششم آموزش از دور، یادگیری الکترونیکی سازنده گرا (سومین نسل یادگیری الکترونیکی):	۳۲.....
یادگیری الکترونیکی و نسل های وب	۳۲.....
یادگیری الکترونیکی نسل اول	۳۳.....
یادگیری الکترونیکی نسل دوم	۳۴.....
یادگیری الکترونیکی نسل سوم	۳۴.....
مزایای یادگیری الکترونیکی	۳۶.....
مشکلات موانع یادگیری الکترونیکی	۳۸.....
خلاصه فصل	۴۰.....

فصل دوم: نظام ملی یادگیری الکترونیکی در ایران و جهان..... ۴۱

هدف کلی:	۴۱.....
اهداف یادگیری:	۴۱.....
مقدمه	۴۳.....
آمادگی الکترونیکی	۴۳.....
عوامل مؤثر بر رشد یادگیری الکترونیکی	۴۵.....
یادگیری الکترونیکی در ایران	۴۶.....
اهداف آموزش الکترونیکی در ایران	۴۷.....
یادگیری الکترونیکی در چین	۵۰.....
اهداف یادگیری الکترونیکی در چین	۵۰.....
ضرورت استفاده از یادگیری الکترونیکی در چین	۵۲.....
یادگیری الکترونیکی در هند	۵۲.....
یادگیری الکترونیکی در کشورهای آفریقایی	۵۳.....
یادگیری الکترونیکی در مجارستان	۵۶.....
اهداف یادگیری الکترونیکی در مجارستان	۵۷.....
یادگیری الکترونیکی در استرالیا	۵۸.....

۶۰.....	یادگیری الکترونیکی در انگلستان.....
۶۱.....	یادگیری الکترونیکی در کشورهای آمریکای لاتین.....
۶۳.....	خلاصه فصل.....
۶۵.....	فصل سوم: مربیان و فراگیران الکترونیکی.....
۶۷.....	مقدمه.....
۶۷.....	موفقیت در یادگیری الکترونیکی.....
۷۰.....	فراگیران الکترونیکی.....
۷۲.....	۹ - و - رد زمان استراحت کافی.....
۷۲.....	۱۰ - دوری از تسلی.....
۷۳.....	مربیان الکترونیکی.....
۷۵.....	نقش تعامل - یادگیری الکترونیکی.....
۷۸.....	خلاصه فصل.....
۷۹.....	فصل چهارم: ابزارهای یادگیری الکترونیکی.....
۸۱.....	مقدمه.....
۸۲.....	ابزارهای یادگیری الکترونیکی.....
۸۴.....	ایجاد کردن:.....
۸۵.....	ارائه:.....
۸۶.....	ایجاد کردن.....
۸۷.....	- روش نگارش.....
۸۷.....	- طراحی وبسایت.....
۸۸.....	- آزمون و ارزیابی.....
۸۹.....	- مدیا ادیتور.....
۸۹.....	انواع خاص.....
۹۰.....	- سیستم‌های مدیریت یادگیری.....
۹۱.....	- ابزارهای همکاری.....
۹۲.....	- سیستم‌های مدرسه مجازی یا سیستم‌های مدیریت دوره‌ها.....
۹۳.....	- مدیا سرور.....

۹۴.....	دسترس پذیری
۹۴.....	- مرورگرهای وب
۹۴.....	- مدیا پلیر و مدیا ویوور
۹۴.....	سطح دندانهای: صفحه، رسانه
۹۵.....	ابزارهای یادگیری الکترونیکی هم زمان
۹۵.....	سنتر
۹۶.....	ماکرو مدیا بریز
۹۷.....	هریزون ویمبا
۱۰۱.....	خیال پردازی
۱۰۲.....	- رانین و اهداف
۱۰۳.....	- تولید حواس
۱۰۳.....	- ابزار طلبی
۱۰۴.....	- رازانه معما گونه بودن
۱۰۶.....	- کنترل
۱۰۶.....	شبیه سازی
۱۰۸.....	مزایای شبیه سازی
۱۰۸.....	ویکی
۱۱۱.....	پادکست آموزشی
۱۱۳.....	ویژگی های پادکست کردن
۱۱۵.....	شبکه اجتماعی مجازی
۱۱۶.....	ویلاگ
۱۱۷.....	نقش و کاربرد ویلاگ ها (وب نوشت ها) در فرایند آموزش ریادگیری
۱۲۰.....	کارپوشه الکترونیکی
۱۲۴.....	مزایای کارپوشه الکترونیکی
۱۲۶.....	ابزارها و روش های ارائه محتوا الکترونیکی
۱۲۸.....	فضای اینترنت
۱۲۸.....	قابلیت اطمینان
۱۲۹.....	پشتیبانی از تمام پسوندها

۱۲۹.....	خدمات مشتری
۱۲۹.....	زمان پاسخگویی
۱۳۰.....	زمان مطمئن بالا بودن سرویس دهنده
۱۳۰.....	چیدمان سازمان شرکت میزبان
۱۳۱.....	قابلیت اطمینان شرکت میزبان
۱۳۱.....	محافظت در مقابل قطع برق
۱۳۱.....	مناظرت در مقابل بلایای طبیعی
۱۳۲.....	امنیت سرویس دهنده ها
۱۳۲.....	تفاوت امنیت پورتال
۱۳۴.....	خلاصه فصل
۱۳۵.....	فصل پنجم: سیستم مدیریت یادگیری
۱۳۷.....	مقدمه
۱۳۸.....	تعریف سیستم مدیریت یادگیری
۱۳۹.....	ویژگی های عمومی سیستم مدیریت یادگیری
۱۳۹.....	ویژگی های جزئی تر شامل:
۱۳۹.....	انواع سیستم مدیریت یادگیری
۱۴۱.....	نمونه هایی از سیستم های مدیریت یادگیری
۱۴۲.....	معرفی سیستم های مدیریت یادگیری متن باز
۱۴۲.....	الف. Moodle
۱۴۱.....	ب. Atutor
۱۴۱.....	پ. Efront
۱۴۴.....	ت. ILIAS
۱۴۵.....	ث. Claroline ۱/۹/۲
۱۴۶.....	ج. Dokeos
۱۴۸.....	استانداردهای یک سیستم مدیریت یادگیری
۱۴۹.....	انتخاب یک سیستم مدیریت یادگیری
۱۵۰.....	وظایف اصلی یک سیستم مدیریت یادگیری

الف. وظایف مرتبط به ثبت نام دانش آموزان:	۱۵۰
ب. وظایف مرتبط به دروس مانند:	۱۵۱
ج. وظایف مرتبط با پیگیری پیشرفت دانش آموزان:	۱۵۱
د. وظایف مرتبط با گزارش ها:	۱۵۱
اهم فعالیت های سیستم مدیریت یادگیری:	۱۵۱
کاربران سیستم مدیریت یادگیری:	۱۵۲
الف. فراگیر:	۱۵۲
ب. مدرس:	۱۵۲
ج. مدیر سامانه:	۱۵۳
د. مدیر آموزش:	۱۵۳
بخش های مختلف سیستم مدیریت یادگیری:	۱۵۳
مزایای استفاده از سیستم مدیریت یادگیری:	۱۵۴
ماژول سیستم مدیریت یادگیری:	۱۵۴
ماژول مدیریت ثبت نام:	۱۵۷
ماژول مدیریت اطلاعات:	۱۵۷
ماژول مدیریت درس:	۱۵۷
ماژول موتور ارزیابی:	۱۵۷
سیستم مدیریت محتوای یادگیری:	۱۵۸
ابزار تألیف:	۱۵۹
اشیای آموزشی:	۱۵۹
ASSET:	۱۵۹
محیط تشریک مساعی:	۱۶۰
خلاصه فصل:	۱۶۱

فصل ششم: مدل های طراحی و راهبردهای آموزشی در یادگیری

الکترونیکی:	۱۶۳
هدف کلی:	۱۶۳
اهداف یادگیری:	۱۶۳

مقدمه.....	۱۶۵
مدل‌های طراحی آموزشی برای یادگیری الکترونیکی.....	۱۶۵
- مدل عمومی طراحی آموزشی:.....	۱۶۶
- مدل الگوریتمی- اکتشافی:.....	۱۶۶
- مدل دیک و کری:.....	۱۶۷
- مدل طراحی آموزشی رابرت گانیه:.....	۱۶۷
- مدل خرده‌پرداز:.....	۱۶۷
- مدل طرح آموزشی کمپ- موريس و روس:.....	۱۶۸
- مدل تلقین:.....	۱۶۸
راهبردهای آموزشی یادگیری الکترونیکی.....	۱۶۹
ویژگی‌های یادگیری الکترونیکی سریع.....	۱۶۹
ویژگی‌های یادگیری الکترونیکی سنتی.....	۱۶۹
ویژگی‌های یادگیری الکترونیکی: تراتژیک.....	۱۶۹
طراحی الگوی کاربرمحور برای یادگیری الکترونیکی.....	۱۷۰
طراحی کاربرمحور چیست؟.....	۱۷۱
چگونه طراحی کاربرمحور می‌تواند منجر به وجود آوردن یادگیری الکترونیکی نقش ایفا کند؟.....	۱۷۱
یادگیری الکترونیکی خودگردان.....	۱۷۳
حمایت‌گری در یادگیری الکترونیکی خودگردان.....	۱۷۴
ارتباط حمایت‌گری.....	۱۷۴
رابطه حمایت‌گری و پیشرفت فناوری.....	۱۷۵
راهبردهای موفق حمایت در یادگیری الکترونیکی.....	۱۷۶
یادگیری الکترونیکی و فراگیران با ناتوانی شناختی.....	۱۷۸
یادگیری الکترونیکی و سنتی در عصر جهانی شدن.....	۱۸۰
جهانی شدن و موانع یادگیری هم‌زمان.....	۱۸۲
زبان.....	۱۸۳
نمادها و گرافیک‌ها.....	۱۸۴

۱۸۶.....	خلاصه فصل
۱۸۷.....	فصل هفتم: ارزشیابی یادگیری الکترونیکی
۱۸۹.....	مقدمه
۱۹۰.....	ارزشیابی چهار مرحله‌ای کرک پاتریک و یادگیری الکترونیکی
۱۹۰.....	مرحله اول: واکنش
۱۹۲.....	سطح دوم: یادگیری
۱۹۳.....	سطح سوم: عملکرد
۱۹۴.....	سطح چهارم: نتایج
۱۹۶.....	تحلیل فرایند یادگیری
۱۹۶.....	ضرورت تحلیل فرایند یادگیری
۱۹۷.....	چگونگی اندازه‌گیری تحلیل یادگیری
۱۹۷.....	برنامه‌ریزی برای تحلیل یادگیری
۱۹۹.....	اجرای سیمه‌تم
۲۰۰.....	تصمیم‌گیری
۲۰۱.....	ذخیره‌سازی داده‌ها
۲۰۲.....	گزارش داده
۲۰۲.....	داشبورد یادگیری
۲۰۴.....	خلاصه فصل

پیشگفتار:

ورود فناوری به عرصه‌ی اطلاعات، زندگی انسان‌ها را متحول کرده است. گسترده شدن فن‌آوری اطلاعات و نفوذ وسایل ارتباطات از راه دور به عمق جامعه، ابزارها و روش‌های آموزش در جوامع را بیر متحول نموده است. پیشرفت تکنولوژی و ارزان‌تر شدن هزینه‌ی استفاده از آن، فکر استفاده از ابزارهای جدیدتر برای انتقال دانش را در جوامع مطرح کرده و به دنبال آن به وجود آمدن و گسترش اینترنت و یادگیری الکترونیکی را برای گسترش آموزش در جوامع مدنظر قرار داده است.

رویکرد نوین یادگیری الکترونیکی، همانند دیگر فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، انقلابی در زمینه‌ی یادگیری و یادگیری ایجاد کرده است. یادگیری الکترونیکی و یادگیری مبتنی بر وب، با ارائه‌ی ویژگی‌های کاربرپسندی چون یادگیری در هر زمان، در هر مکان، یادگیری فردی در کنار یادگیری مشارکتی، یادگیری مبتنی بر نیاز و نیز ایجاد امکان یادگیری مستقل و مبتنی بر علایق و استعدادهای شخصی، توجه بسیاری از افراد را در سراسر جهان به خود جلب نموده است.

یادگیری الکترونیک که از پدیده‌های نوظهور و میان‌رشته‌ای در قرن بیست و یکم است، آن‌چنان با سرعت جای خود را در

عرصه‌ی آموزش دنیا باز کرده، که تصور دنیای بدون آموزش مجازی امری است که دشوار می‌نماید. این رشته، در اکثر دانشگاه‌های دنیا از اقبال عمومی زیادی برخوردار بوده و می‌رود تا تبدیل به یک سنت دانشگاهی شود.

متأسفانه در کشور ما این رشته آن‌چنان‌که باید، شناخته‌شده نیست. از آنجایی‌که لازمه‌ی شناخت هر پدیده‌ای معرفی مفاهیم اولیه و بنیادین آن به جامعه‌ی فراگیران است بر آن شدیم تا با تشریح این اثر هرچند مختصر و محدود به معرفی این نوع یادگیری و آموزش بپردازیم.

این کتاب مشتمل بر هفت فصل است که در فصل اول به مفاهیم و تعاریف یادگیری الکترونیکی، مزایا و معایب این نوع یادگیری پرداخته‌شده است. در فصل دوم به بررسی نظام‌های یادگیری الکترونیکی در کشورهای توسعه‌یافته و ناطق مختلف جهان پرداخته‌شده است. در فصل سوم برخی‌های مریبان و فراگیران الکترونیکی بررسی شده‌اند. فصل چهارم شامل معرفی ابزارهای یادگیری الکترونیکی است در فصل پنجم به تشریح سیستم یادگیری الکترونیکی و استانداردهای آن پرداخته شده است. فصل ششم مدل‌های طراحی و راهبردهای آموزش الکترونیکی را تشریح می‌کند و در فصل هفتم نیز از سیستم‌های یادگیری الکترونیکی مطرح شده است.

امید است که همکاران، صاحب‌نظران و اساتید ارجمند با نظرات و انتقادات خود در برطرف کردن نواقص این اثر ما را یاری دهند.

گروه مؤلفان

بهار ۱۳۹۵